

Національна академія наук України
Головна астрономічна обсерваторія
ПРОТОКОЛ
засідання Вченої ради ГАО
31.08.2017 р. № 11
м. Київ

Учену раду ГАО НАН України в складі 26 осіб затверджено Постановою Бюро Відділення фізики і астрономії НАН України від 4.07.2017 р. (протокол № 5).

31 серпня 2017 р. з поважних причин (відпустки, відрядження, лікарняний листок) відсутні 5 членів Ученої ради, тому фактична кількість її членів становить 21 чоловік.

ПРИСУТНІ:

15 членів Ученої ради – акад. НАН України **Я.С. Яцків** (*голова Вченої ради*), д.ф.-м.н. **П.П. Берцик**, к.ф.-м.н. **Л.М. Свачій** (*учений секретар Ученої ради*), акад. НАН України **Ю.І. Ізотов**, чл.-кор. НАН України **Л.С. Пілюгін**, д.ф.-м.н. **Н.Г. Гусєва**, д.ф.-м.н. **Ж.М. Длугач**, к.ф.-м.н. **І.Б. Вавилова**, к.ф.-м.н. **А.А.Василенко**, к.ф.-м.н. **О.А. Велесь**, к.ф.-м.н. **П.П. Корсун**, к.ф.-м.н. **П.Ф.Лазоренко**, к.ф.-м.н. **С.М. Осіпов**, к.ф.-м.н. **Б.О. Шахов**, **В.Л.Костюченко**.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Атестація наукової роботи молодого вченого ГАО НАН України С.М.Похвали — стипендіата НАН України.
2. Про внесення до тематичного плану наукових досліджень ГАО НАН України НДР «Оприлюднення досягнень з космічної науки і технологій у наукових періодичних виданнях України» (*термін виконання: III кв.–IV кв. 2017 р.; науковий керівник: к.ф.-м.н. І.Б. Вавилова*).
3. Короткі звіти про закордонні відрядження співробітників ГАО НАН України.
4. Різне.

1. СЛУХАЛИ: Атестація наукової роботи молодого вченого ГАО НАН України С.М. Похвали — стипендіата НАН України.

Голова Вченої ради Обсерваторії акад. НАН України **Я.С. Яцків** надав слово вченому секретареві ГАО НАН України Л.М. Свачій.

Л.М. Свачій поінформувала присутніх про лист №9к/1177-8 від 04.07.2017 р. з Президії НАН України щодо проведення атестації наукової роботи молодих учених ГАО НАН України — стипендіатів Президента України й НАН України. Доповідачка нагадала, що четверо таких молодих учених уже проатестовано на минулому засіданні Вченої ради, залишилося проатестувати наукову роботу Сергія Миколайовича Похвали — стипендіата НАН України, котрий надав звіт про результати своїх досліджень протягом першого півріччя поточного року.

Акад. **Я.С. Яцків** надав слово С.М. Похвали.

Стипендіат НАН України **С.М. Похвала** розповів про свою наукову роботу протягом першого півріччя 2017 р., яка полягала в продовженні спостережень та обробці спектрів гарячих субгігантів ранніх спектральних класів, і відповів на запитання присутніх.

В обговоренні взяли участь: акад. **Я.С. Яцків**, акад. **Ю.І. Ізотов**, д.ф.-м.н. **Б.Ю. Жилияєв**, котрий доповнив розповідь С.М. Похвали.

УХВАЛИЛИ: За результатами голосування (за – 15; проти – 0; утримались – 0) атестувати наукову роботу впродовж першого півріччя 2017 року стипендіата НАН України Похвали Сергія Миколайовича.

2. СЛУХАЛИ: Про внесення до тематичного плану наукових досліджень ГАО НАН України НДР «Оприлюднення досягнень з космічної науки і технологій у наукових періодичних виданнях України» (*термін виконання: III кв.-- IV кв. 2017 р.; науковий керівник: к.ф.-м.н. І.Б. Вавилова*).

Акад. **Я.С. Яцків** надав слово І.Б. Вавиловій.

І.Б. Вавилова розказала про нову НДР «Оприлюднення досягнень з космічної науки і технологій у наукових періодичних виданнях України», котра запланована для виконання впродовж другого півріччя поточного року. Доповідачка назвала мету, обсяг (100 000 грн) і розподіл фінансування за цією НДР та її виконавців і попросила внести НДР до тематичного плану наукових досліджень Обсерваторії. Після цього І.Б. Вавилова відповіла на запитання присутніх (акад. **Ю.І. Ізотов**).

УХВАЛИЛИ: Внести до тематичного плану наукових досліджень ГАО НАН України НДР «Оприлюднення досягнень з космічної науки і технологій у наукових періодичних виданнях України» (*термін виконання: III кв.– IV кв. 2017 р.; науковий керівник: к.ф.-м.н. І.Б. Вавилова*), врахувавши критичні зауваження членів Ученої ради ГАО НАН України.

3. СЛУХАЛИ: Короткі звіти про закордонні відрядження співробітників ГАО НАН України д.ф.-м.н. В.К. Розенбуш і к.ф.-м.н. Ю.В. Бабика.

Акад. **Я.С. Яцків** надав слово В.К. Розенбуш.

Головний науковий співробітник Обсерваторії д.ф.-м.н. **В.К. Розенбуш** розповіла про своє відрядження (9–22.08.2017 р.) до Астрономічного інституту Словацької академії наук (м. Татранська Ломниця). У цьому ж відрядженні перебував головний науковий співробітник на громадських засадах ГАО НАН України д.ф.-м.н. М.М. Кисельов. Мета поїздки — проведення спільної наукової роботи зі словацькими колегами за тематикою «Дослідження фізичних властивостей вибраних комет». За час відрядження проведено обробку спостережень вибраних комет, отриманих за допомогою різних телескопів, та виконано порівняльний аналіз результатів спостережень.

Після виступу В.К. Розенбуш відповіла на запитання присутніх (Ж.М.Длугач, І.Б. Вавилова, П.П. Берцик).

Акад. **Я.С. Яцків** надав слово Ю.В. Бабику.

Науковий співробітник ГАО НАН України к.ф.-м.н. **Ю.В. Бабик** розповів про своє піврічне закордонне наукове стажування: у Дублінському місцевому університеті (Ірландія; з 1 лютого до 30 березня 2017 р.) та в Університеті Ватерлоо (Канада; з 1 квітня до 31 липня 2017 р.). Доповідач поінформував присутніх про мету стажування та здобуті наукові результати.

Після виступу Ю.В. Бабик відповів на запитання присутніх (Ж.М.Длугач, Ю.І. Ізотов, Б.Ю. Жилияєв).

УХВАЛИЛИ: Інформацію про відрядження співробітників ГАО НАН України д.ф.-м.н. В.К. Розенбуш і д.ф.-м.н. М.М. Кисельова впродовж 09–22.08.2017 р. (Астрономічний інститут Словацької академії наук) взяти до відома. Інформацію про закордонне стажування співробітника ГАО НАН України к.ф.-м.н. Ю.В. Бабики впродовж 01.02.–31.07.2017 р. (Дублінський місцевий університет, Ірландія; Університет Ватерлоо, Канада) взяти до відома.

4.

а) СЛУХАЛИ: Доповідь головного редактора щорічника «Астрономічний календар» д.ф.-м.н. А.П. Відьмаченка про підготовку рукопису 64-го випуску «Астрономічного календаря» (на 2018 рік).

Акад. **Я.С. Яцків** надав слово головному редакторові щорічника «Астрономічний календар» д.ф.-м.н. А.П. Відьмаченкові.

А.П. Відьмаченко розповів про рукопис 64-го випуску щорічника «Астрономічний календар» (на 2018 рік), при цьому поінформував про зміст рубрик і статей рукопису та назвав їхніх авторів.

Акад. **Я.С. Яцків:** Від імені Обсерваторії та УАА щиро дякую А.П.Відьмаченкові, О.В. Клименко, К.М. Ненаховій і всьому колективу авторів матеріалу за сумлінну працю. Пропоную рекомендувати рукопис 64-го випуску щорічника «Астрономічний календар» (на 2018 рік) до друку.

УХВАЛИЛИ: За результатами голосування (за – 15; проти – 0; утримались – 0) рекомендувати до друку рукопис 64-го випуску щорічника «Астрономічний календар» (на 2018 рік). Висловити подяку А.П.Відьмаченкові, О.В. Клименко, К.М. Ненаховій і всьому колективу авторів рукопису 64-го випуску щорічника «Астрономічний календар» за їхню сумлінну працю.

б) СЛУХАЛИ: Інформацію про XVII Гамовську астрономічну конференцію «Астрономія на стику наук: астрофізика, космологія, радіоастрономія та астробіологія» (серпень 2017 р., Одеса) і про 17-ту Українську конференцію з космічних досліджень (серпень 2017 р., Одеса).

Акад. **Я.С. Яцків** докладно розповів про XVII Гамовську астрономічну конференцію «Астрономія на стику наук: астрофізика, космологія, радіоастрономія та астробіологія» (13–20 серпня 2017 р., Одеса), поінформувавши про кількість її учасників з різних країн та найцікавіші доповіді. Акад. Я.С. Яцків також розповів про 17-ту Українську конференцію з космічних досліджень (21–25 серпня 2017 р., Одеса), на якій, серед іншого, обговорювали питання стосовно дослідження Місяця.

УХВАЛИЛИ: Інформацію про XVII Гамовську астрономічну конференцію «Астрономія на стику наук: астрофізика, космологія, радіоастрономія та астробіологія» та про 17-ту Українську конференцію з космічних досліджень, котрі відбулися у серпні 2017 р. в Одесі, взяти до відома.

в) СЛУХАЛИ: Про Угоду від 14 липня 2017 р. між Генеральним штабом Збройних Сил України та НАН України про наукове і науково-технічне співробітництво з питань обороноздатності держави.

Акад. **Я.С. Яцків** поінформував присутніх про розпорядження № 483 від 02.08.2017 р. Президії НАН України, в якому йдеться про Угоду від 14 липня 2017 р. між Генеральним штабом Збройних Сил України та НАН України про наукове і науково-технічне співробітництво з питань обороноздатності держави.

УХВАЛИЛИ: Інформацію про Угоду від 14 липня 2017 р. між Генеральним штабом Збройних Сил України та НАН України про наукове і науково-технічне співробітництво з питань обороноздатності держави взяти до відома.

г) СЛУХАЛИ: Про пропозицію щодо наукового проекту спостережень присмеркових метеорів, пов'язаних зі залишками комет (А.П. Відьмаченко, Б.Ю. Жилияєв, О.Ф. Стеклов).

Акад. **Я.С. Яцків:** Недавно надійшла письмова пропозиція від А.П.Відьмаченка, Б.Ю.Жилияєва та О.Ф. Стеклова щодо проекту спостережень присмеркових метеорів, пов'язаних зі залишками комет. Ініціатори проекту попросили мене організувати й очолити його. Я переслав листа, де викладено названу пропозицію, Я.В. Павленкові та Г.П. Міліневському. Зараз перед Вами виступить один з ініціаторів проекту – Олексій Федорович Стеклов.

Акад. **Я.С. Яцків** надав слово О.Ф. Стеклову.

О.Ф. Стеклов докладно розповів про ідею та мету проекту, суть якого полягає у спостереженнях присмеркових метеорів, пов'язаних зі залишками комет, зокрема комети Галлея. Кометні метеорні потоки дають змогу дослідити склад кометних ядер. Є думка, що ядра комет можуть містити органічні сполуки, зокрема прототипи вірусів і бактерій. Виявлення цих сполук у слідах кометних метеорів стало би фундаментальним науковим досягненням – підтвердженням гіпотези панспермії. Доповідач сформулював запропоновану ініціаторами проекту його робочу назву: «Пошук інопланетних фрагментів життя в метеороїдних слідах в атмосфері Землі» та відмітив, що проект реалізує деякі ідеї відомого астронома К.І. Чурюмова. Далі О.Ф. Стеклов ознайомив присутніх з можливою структурою проекту.

В обговоренні взяли участь: **В.К. Розенбуш**, акад. **Я.С. Яцків**, **Б.Ю.Жиляєв**, котрий зазначив, що деякі пункти обговорюваного проекту можна оформити як пошукову НДР ГАО НАН України.

УХВАЛИЛИ: Пропозицію щодо наукового проекту спостережень присмеркових метеорів, пов'язаних зі залишками комет (А.П. Відьмаченко, Б.Ю. Жиляєв, О.Ф. Стеклов) узяти до відома.

д) **СЛУХАЛИ:** Про нову структуру Української астрономічної асоціації, про відкриття Пам'ятної дошки на честь В.П. Цесевича, про проведення заходу «Голосіївська астроосінь».

Акад. **Я.С. Яцків** поінформував присутніх про те, що до кінця року потрібно сформувати персональний склад Української астрономічної асоціації. Доповідач нагадав, що цього року в ГАО НАН України заплановано відкрити Пам'ятну дошку на честь відомого вченого В.П. Цесевича у зв'язку з 110-ю річницею від дня його народження. Далі акад. Я.С. Яцків розповів про основні пункти заходу «Голосіївська астроосінь», запланованого на 24 жовтня ц.р.: доповідь про стан астрономічної освіти в Україні (І.П. Крячко), обговорення проблеми сучасного електронного підручника з астрономії та ін. Доповідач відмітив, що на цей захід слід запросити кількох учителів астрономії.

УХВАЛИЛИ: Інформацію про нову структуру Української астрономічної асоціації, про відкриття Пам'ятної дошки на честь В.П. Цесевича, про проведення заходу «Голосіївська астроосінь» узяти до відома.

Голова Вченої ради ГАО НАН України

акад. НАН України Я.С. Яцків,

учений секретар Ученої ради ГАО НАН України

Л.М. Свачій.